

Našli jste, co jste
potřebovali?

Máte další otázky?
Napište nám!

KONTAKT:

info@hnutiduha.cz

Hnutí DUHA - Friends of the Earth Czech Republic

Údolní 33

602 00 Brno

Energie zdražují

Co mohu dělat?

NEMÁTE VŮBEC PROSTŘEDKY NA ZAPLACENÍ ÚČTŮ ZA ENERGIE A NEDOSTALI JSTE ANI PODPORU?

Zkuste se obrátit na některou z charitativních neziskových organizací:

- Charita – najděte svou pobočku:
www.charita.cz/adresar
- Člověk v tísni – linka pomoci **770 600 800**
- ŽIVOT 90 – Senior telefon – **800 157 157**

CHCETE ZPĚT SVÉ PENÍZE, KTERÉ JSTE ZAPLATILI KVŮLI KRACHU DODAVATELE NAVÍC?

Společnosti patřící pod Bohemia Energy zatím slibují, že konečné vyúčtování provedou do konce roku a vrátí přeplatky. Pokud jste od nich odebírali energii, kterou topíte, můžete očekávat vyšší přeplatek, neboť ukončení dodávek proběhlo na začátku topné sezóny.

Pokud jste kvůli krachu dodavatele začali platit výrazně více, můžete na něj podat žalobu o náhradu škody. V Česku v tuto chvíli neexistuje institut hromadné žaloby. Nicméně, soud může více takových žalob sjednotit do jednoho řízení, což Vám dává výhodu silnějšího postavení více žalobců. Žalobami za více zákazníků se zabývají i specializované firmy, například firma LitFin – spravedливаenergie.cz. Z vymáhané výše škody si část ponechají. Je potřeba ve smlouvě s nimi dobře hlídat, jak jsou ošetřené poplatky v případě, že žaloba nevyjde.

Ceny elektřiny náhle vzrostly. Na vině je vysoká spotřeba energie v Asii, obnova po Covidu, manipulace s cenou plynu ze strany Ruska i zastaralá česká energetika, závislá na fosilních palivech.

Zaručeným způsobem, jak snížit platby za energie, je šetřit s ní. Můžete také zkusit změnu dodavatele.

Hnutí DUHA, které prosazuje šetření energií již 30 let, Vám nabízí jednoduché recepty, jak zvládnout ukončení činnosti dodavatele, přechod k novému i jak řešit finanční problémy.

SNÍŽENÁ ZÁLOHA NA ENERGIE DPI

Stát nařídil dodavatelům poslední instance snížit zálohy za energie v listopadu na 50 % a v prosinci na 60 % původně předepsané zálohy. Nižší zálohu na listopad můžete zaplatit i přesto, že už Vám dodavatel poslal výměr záloh v původní, nesnížené výši. Nesnižuje se tím ale cena energie, jen záloha. Zbytek tak budete muset doplatit ve vyúčtování, což může být značný náhlý výdaj. Lze na něj ale využít výše zmíněné dávky, pokud máte nízký příjem.

DOHODA S DODAVATELEM POSLEDNÍ INSTANCE NA SPLÁTKOVÉM KALENDÁŘI:

Dodavatelé poslední instance nabízejí možnost rozložit platby na splátky. Kontaktujte je na jejich infolinkách, které najdete výše. Je to určitě výhodnější, než si brát na platby energií půjčku.

Pokud se zpozdíte s placením zálohy o pár týdnů, dodavatel Vám začne posílat upomínky. Teprve poté může dojít k odpojení. Ale pozor, i upomínky mohou být dalším nákladem.

CO DĚLAT, KDYŽ NEMŮŽETE DLOUHODOBĚ PLATIT VYSOKÉ CENY ZA ENERGIE

Pomůže Vám příspěvek na bydlení: vyplácí se na vysoké výdaje na bydlení i na energie zpětně za tři měsíce. Můžete ho získat, ať už bydlíte v nájmu, družstevním nebo vlastním bytě nebo domě. Je určen domácnostem, které mají výdaje na bydlení a energie vyšší než 30 % příjmů, v Praze 35 %. Je potřeba předložit příjmy každého člena domácnosti a výdaje za bydlení a energie za poslední tři měsíce. Požádejte si proto v lednu k započtení plateb za energie za říjen až prosinec, můžete ale očekávat, že Úřad práce bude hodně vytížený. Pozor, nelze žádat na základě placení záloh, ale až skutečného vyúčtování. Nejlépe tedy, pokud půjdete o dávku žádat poté, co přejdete k novému dodavateli a DPI Vám vystaví poslední fakturu.

www.mpsv.cz/-/zadost-o-prispevek-na-bydleni

Sekce III

Jak si poradit S vysokými účty

SOCIÁLNÍ PODPORA, KDYŽ NEDOKÁŽETE ZAPLATIT:

Pokud jste již zaplatili a nezbývají Vám prostředky na jiné nutné platby, může Vám pomoci mimořádná okamžitá pomoc – jednorázová mimořádná sociální dávka, kterou lze využít v měsíci, kdy Vám vznikl extra výdaj za zálohu na energie. Vezměte neprodleně předpis záloh, který Vám přišel od nového dodavatele, a jděte s ním požádat o dávku na Úřad práce. Dávka se sice nevyplácí na zálohy, ale může být vyplacena na další nezbytné výdaje v měsíci. Další informace získáte na lince Úřadu práce: 800 779 900 (zdarma).

Pokud jste zálohu nezaplatili, protože si to nemůžete dovolit, vyčkejte na nový typ dávek, nazvaný Vyúčtování DPI. Ty právě finišuje Ministerstvo práce a sociálních věcí. Hned jak bude dávka k dispozici, zažádejte na Úřadu práce nebo na telefonním čísle uvedeném výše.

MIMOŘÁDNÁ OKAMŽITÁ POMOC - VYÚČTOVÁNÍ DPI

Pokud jste již přešli k novému dodavateli, počkejte na vyúčtování od dodavatele poslední instance (DPI). Na uhrazení vyúčtování můžete žádat o nově zavedenou mimořádnou dávku pomoci. Poskytuje jí opět Úřad práce, posuzuje příjmy domácnosti, náklady na bydlení a úspory, ale méně přísně, než u běžných dávek. Pozor, tato dávka je nabízena jen do konce roku!

Sekce I

Dodavatelé Elektřiny

SKONČIL VÁŠ DODAVATEL ELEKTŘINY NEBO PLYNU?

Pokud Váš dodavatel energie ukončil činnost, nebyly Vám odpojeny dodávky. Před tím jste jako zákazníci (domácnosti i podnikatelé) chráněni institutem tzv. dodavatele poslední instance (DPI).

DODAVATELÉ POSLEDNÍ INSTANCE:

Elektřina:

- E.ON Energie (Jihočeský, Jihomoravský a Zlínský kraj)
Tel.: 800 22 55 77
- PRE Pražská energetika (Praha a nejbližší okolí)
Tel.: 800 550 055
- ČEZ Prodej (zbytek – střed a sever Čech a Moravy)
Tel.: 800 810 820

Plyn:

- E.ON Energie (Jihočeský kraj)
Tel.: 800 22 55 77
- Pražská plynárenská (Praha a nejbližší okolí)
Tel.: 800 134 134
- Innogy Energie (zbytek ČR)
Tel.: 800 11 33 55

KTEŘÍ DODAVATELÉ UKONČILI SVOU ČINNOST?

- Bohemia Energy
- Comfort Energy
- Energie ČS
- Europe Easy Energy (3E)
- X Energie
- Kolibřík Energie (produkt Skautská energie)
- A-PLUS Energie
- Eagle Energy
- ... Další ale mohou následovat

Informaci, zda Váš dodavatel skončil a jste u dodavatele poslední instance, byste již měli dostat dopisem. Další informace o úpadku společností poskytuje např. Energetický regulační úřad zde:

www.eru.cz/-/seznam-dodavatelu-kteri-ukoncili-cinnost

JAK ZJISTÍM, ŽE JSEM SE DOSTAL

DO REŽIMU DODAVATELE POSLEDNÍ INSTANCE?

Dodavatel Vám jednoduše napíše, není třeba nic iniciativně vyřizovat nebo zjišťovat. V tuto chvíli už byste měli dopis obdržet. Pokud jste ho ve schránce neobjevili a energii máte od dodavatele, který skončil, volejte na infolinku dodavatele poslední instance výše.

CO MÁM DĚLAT, POKUD DODAVATEL SKONČIL

A PŘEDAL MĚ DODAVATELI POSLEDNÍ INSTANCE?

1. KROK

Zastavte platby původnímu dodavateli. Nezapomeňte zrušit trvalé příkazy, souhlasy k inkasu nebo SIPO.

2. KROK

Co nejrychleji přejděte z režimu DPI na standardní smlouvu. Ceny energií u DPI jsou velmi vysoké. Lze zůstat u stejné firmy, která je dodavatelem poslední instance, a přitom přejít na běžný ceník.

3. KROK

Odečet elektroměru nebo plynoměru není nutný. Může to být však vý-

NEZAPOMÍNEJTE NA PRAVIDLA ÚSPORNÉHO VAŘENÍ

Při vaření používejte pokličku. Vaření bez pokličky je na spotřebu energie náročnější o 150-300 %. Navíc trvá podstatně déle. Tlakový hrnec se pak vyplácí zejména při přípravě omáček a polévek – opět dosahujeme úspory energie i kratší doby vaření. Dávejte proto pozor, aby průměr hrnce vždy odpovídal velikosti použité plotýnky.

ŠETŘETE TEPLOU VODOU

U domácností s elektrickým bojlerem připadá největší část spotřeby elektřiny na ohřev vody. Pro úsporu teplé vody se v první řadě vyplatí používat úsporné sprchovací hlavice, sprchovat se krátce, nekoupat se ve vaně.

NEPOUŽÍVEJTE IMPROVIZOVANÉ PŘITÁPĚNÍ

Zařízení jako infrazářič nebo přenosné přímotopné topidlo (takzvaná kostka nebo foukátko) mají velkou spotřebu elektřiny a jsou určena pro řešení havarijních stavů jako vysoušení zdiva při poruše potrubí. Jejich používání k přitápění vede k enormně vysokým účtům za elektřinu. Samozřejmě ne-topte ani plotýnkami vařiče.

NEPOUŽÍVEJTE SUŠIČKU NA PRÁDLO

Sušičky prádla mají velkou spotřebu elektřiny a zároveň se bez nich můžeme snadno obejít. Prádlo je mnohem rozumnější pověsit na drátěný věšák do předsíně, do sušárny nebo na čerstvý vzduch.

POŘIZUJTE ÚSPORNÉ SPOTŘEBIČE

Při nákupu pračky, ledničky či domácí elektroniky je nepostradatelným rádčem energetický štítek, nejlepší je dnes A+++.

Vzhledem rychlému vývoji je vhodné před nákupem navštívit průběžně aktualizovanou stránku www.usporiespotrebice.cz. To se týká i úsporného osvětlení – moderní LED žárovky mají v porovnání s klasickou žárovkou desetinovou spotřebu a poskytnou srovnatelné světlo.

DBEJTE NA DOBRÝ STAV KOTLE A TOPENÍ

Důležité je také dbát na pravidelné seřizování a údržbu kotle i komína, minimálně dle požadavků platných vyhlášek. Odvzdušňujte také pravidelně radiátory. Pro úsporné vytápění je důležitou podmínkou, aby byl kotel správně dimenzován, tedy aby jeho výkon odpovídal tepelné ztrátě domu. Pokud máte starý kotel a velmi vysoké účty za plyn, zvažte jeho výměnu za moderní, kondenzační, který ušetří 20–40 % energie. O výběru kotle pro Vaši topnou soustavu se poradte s odborníkem.

CO DĚLAT V PANELÁKU NEBO BYTOVÉM DOMĚ?

Uvedená opatření platí i pro domácnosti v bytových domech, byť v jejich případě se úspora tepla projeví méně, jen část platby závisí na naměřené spotřebě tepla, část nákladů se rozúčtovává podle podlahové plochy bytu.

VLIV TYPU VYTÁPĚNÍ

Opatření ke snížení spotřeby dávají smysl bez ohledu na to, zda máte teplo z teplárny, plynový nebo uhlíkový kotel nebo tepelné čerpadlo. Navýšení cen energií se promítne i do cen dálkového tepla. O změně způsobu vytápění má smysl uvažovat až ve chvíli, kdy bude situace na trhu s energetickými komoditami stabilnější.

2. Jak ušetřit za elektřinu?

ZKROŤTE SPOTŘEBU LEDNICE A ŽROUTY ENERGIE

Spotřebu lednice můžete snížit tím, že teplotu lednice nastavíte na 5 °C a nebudete do ní dávat teplé ani otevřené potraviny. Lednici nepřehřívajte, nejlépe funguje, když je plná jen z 80 %. Myslete i na pravidelné odmrazování.

Mnoho přístrojů v úsporném režimu spotřebovává elektřinu, i když jsou vypnuté. Za televizi, reproduktory nebo zapojený počítač utrácíte stovky korun ročně a elektřinu dokonce spotřebovává i zapojená nabíječka bez telefonu. Elegantním řešením, jak je odpojit od proudu, jsou vypínací rozdvójky nebo prodlužovačky.

hodné udělat při odchodu od DPI. Zvláště pokud energií od DPI topíte. Odečet totiž uděláte na začátku topné sezóny, kdy ještě spotřeba není taková, a tak se Vám zbytek topné sezóny nezapočítá do ceny u DPI.

JAK VYBRAT NOVÉHO DODAVATELE?

Budte velmi obezřetní. Současná doba napomáhá nejrůznějším neseřízným subjektům. Nenechte se zlákat podezřelými výhodnými nabídkami při podomním prodeji, eventuálně přes telefon. Pečlivě si vše prostudujte a případně se o Vašem rozhodnutí poradte. Před podpisem smlouvy byste se měli dobře seznámit s podmínkami obsaženými nejen v textu samotné smlouvy, ale i v obchodních podmínkách a cenících. Sledujte informace a rady odborníků publikované v seriózních médiích. Jak se již mnozí přesvědčili, cena by neměla být jediným kritériem výběru, spolehlivé dodávky nejsou vždy samozřejmostí.

Dobrym vodítkem mohou být doporučení od nezávislých srovnávačů cen energií, např:

Ušetřeno: www.usetreno.cz

ERÚ: www.eru.cz/cs/informacni-centrum/kalkulatory-srovnani-nabidek
nebo

D-test: www.dtest.cz/clanek-8963/ceny-energi-rostou-na-co-si-dat-pozor-pokud-vybirate-noveho-dodavatele

Obecně taky platí, že největší dodavatelé obvykle nakupují energie s velkým předstihem a postupně – tak, aby případné výkyvy cen rozložili do delšího období. Díky tomu by jejich zákazníci neměli čekat takový šok – nebo přinejmenším ne tak rychlý. Oproti tomu alternativní dodavatelé obvykle využívají k nákupu energií riskantnější strategie zahrnující nákupy na krátkou dobu, díky tomu ale zase nabízejí nižší ceny. To byl přístup i většiny nedávno zkrachovalých dodavatelů včetně Bohemia Energy.

Záleží Vám na naší přírodě? Přechod k jinému dodavateli je příležitostí začít odebírat elektřinu z obnovitelných zdrojů, která, narozdíl od uhlí a plynu,

nepoškozuje klima. Jediným dodavatelem, který garantuje přímý, ne jen účetní, původ elektřiny z konkrétních čistých zdrojů, je u nás Nano Energies. www.nanoenergies.cz

ZVEDLI VÁM DODAVATELÉ CENY ENERGIÍ?

(netýká se klientů, kteří nuceně skončili u dodavatele poslední instance)

Cena elektřiny a plynu je na rekordně vysoké úrovni. Řada dodavatelů již zdražila, ostatní se k tomu uchýlí v nejbližší době. Spotřebitelů s uzavřenou smlouvou na dobu určitou s fixovanou cenou se zdražování netýká.

O zvýšení ceny by se měl zákazník dozvědět minimálně 30 dnů před účinností nových ceníků formou e-mailu nebo dopisu. Tato změna zároveň umožňuje zákazníkovi změnit dodavatele bez zákonné výpovědní lhůty 3 měsíců (odstoupit od smlouvy musí nejpozději desátý den před dnem zvýšení ceny). Pokud zákazník se změnou cen nesouhlasí, je jeho jediná obrana změna dodavatele.

Existují však i neseriózní případy, kdy dodavatel změnu ceny neoznámil nebo ji zveřejnil jen na svých webových stránkách. V takovém případě můžete od smlouvy odstoupit do tří měsíců od data zvýšení ceny.

Stává se taky, že i v případě fixované ceny nutí dodavatel své zákazníky k přechodu na dražší ceníky či související změny smlouvy. V takovém případě trvejte na plnění smlouvy. Dodavatel nemůže takovou smlouvu (či cenu) jednostranně změnit.

Speciálním případem jsou neseriózní dodavatelé, kteří nabízeli garantovanou cenu, ale samotná smlouva je na dobu neurčitou a dodavatel ji tak může kdykoliv vypovědět a po uplynutí tříměsíční výpovědní lhůty i ukončit (to se stalo zákazníkům Bohemia Energy).

Sekce II

Spotřeba Elektřiny a tepla

1. Jak ušetřit za vytápění

NETOPTE NA ZBYTEČNĚ VYSOKOU TEPLOTU

Snížení pokojové teploty o 1 °C ušetří až 6 % energie na vytápění. Zdravé a zároveň příjemné prostředí u nás je v obývacím pokoji kolem 20 °C, v ložnici 17-18 °C a na chodbách 15 °C. Chodíte doma v zimě ve spodním prádle? Pak nejspíš přetápíte zbytečně. Zvažte také, zda musíte vytápět všechny místnosti. Po dobu delší nepřítomnosti se vyplatí místnost jen temperovat.

VĚTREJTE KRÁTCE, NEZAKRÝVEJTE RADIÁTORY

Při větrání je nejlepší okna krátkodobě otevřít dokořán. Tímto způsobem se rychle vymění vzduch a stěny zůstanou teplé. Pokud trvale větráte pootevřeným oknem a zároveň máte zapnuté topení, velmi plýtváte.

Radiátory ani jiná topná tělesa nikdy nezakrývejte závěsy, záclonami, oblečením, nábytkem ani ničím jiným. Čím lepší má Váš radiátor výhled na zbytek místnosti, tím lépe a levněji Vám ji zahřeje. Nezapomínejte ani na pravidelné odvodňování radiátorů. Na stěnu za radiátorem je vhodné umístit reflexní fólii.

POSTAREJTE SE O KVALITU OKEN

Stará okna s vydroleným tmelem, která jdou špatně zavírat, jsou místem velkých tepelných ztrát. V případě, že je konstrukce okna v pořádku, lze se průvanu zbavit silikonovým těsněním, osvědčenou metodou je jeho vkládání do frézovaných drážek.